

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Denisa Bartoňová
Název práce: Deutschförderung in Polen und Tschechien: zwei Fallstudien

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): PhDr. Václav Šmidrkal, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Tématem práce je podpora výuky německého jazyka na základních a středních školách v Polsku a v Česku. Autorka si klade za cíl zjistit, jakým způsobem Spolková republika Německo v těchto zemích podporuje školní výuku němčiny (s. 2). Vedle toho se chce zabývat otázkou, jakou pozici má němčina mezi cizími jazyky, jaké důvody vedou školní mládež ke studiu němčiny a jak je tato výuka podporována německým ministerstvem zahraničí a jaké jsou pro tuto výuku podmínky v Polsku a v Česku.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Věcné zpracování je na dobré úrovni. Práce je založená hlavně na primárních pramenech, na statistikách počtu žáků studujících němčinu a dokumentech institucí, které se předmětnou problematikou zabývají.

Určitý problém vidím v operacionalizaci klíčového pojmu *Förderung*. V práci se vlastně dozvídáme relativně málo o tom, co přesně příslušné orgány Spolkové republiky dělají a jak nakládají s rozpočtem na podporu DaF, který podle autorky činí asi 315 milionů euro ročně (s. 19). Na které konkrétní účely jsou tyto peníze vynaloženy a jak přesně mají pomoci získat další mladé zájemce o studium němčiny? Kolik z těchto peněz jde do Polska a do Česka a jaké je jejich konkrétní použití? Podle mého názoru *fördern* znamená otázku peněz a jejich použití. Vedle čísel by však bylo vhodné některé konkrétní projekty více přiblížit také po obsahové stránce.

Zároveň není úplně jasné, jakou pozici zaujímá DaF vůči ESL (English as a Second Language). Je skutečně ambice německých úřadů tak vysoká, aby soupeřili o pozici druhého (tj. prvního cizího) jazyka s angličtinou, nebo vycházejí spíše s předpokladu, že mohou uspět jen jako třetí jazyk? Výuku angličtiny totiž podporují nejen počítačové hry (s. 11), ale celý zábavní průmysl od populární hudby přes literaturu až po filmy, módu a životní styl, čemuž jiné jazykové sféry v Evropě nemohou příliš konkurovat.

Jak sama autorka poznamenává, pro výuku cizího jazyka je důležitá také tradice, ale o počtech uživatelů němčiny jako druhého jazyka (tj. prvního cizího) však žádné statistické údaje neuvádí. Uvádí sice, kolik lidí se v daném momentě učí, ale již neuvádí, kolik lidí se již tento jazyk naučilo. Myslím, že tato kontextualizace by pomohla ukázat delší vývojové trendy ve sledovaných zemích.

V práci také není dostatečně vysvětleno, do jaké míry je výuka němčiny v těchto zemích skutečně ovlivňována německou politikou a do jaké míry jde o vnitřní záležitost těchto zemí, kde Německo (a další německy mluvící země) nemusí hrát aktivní roli. Jinými slovy, existují odhady, jak by se pozice DaF v Polsku a Česku změnila, kdyby Německo v této věci nic nedělalo?

Málo zdůvodněné je rozhodnutí, proč se autorka rozhodla pojednat zkoumaný problém v podobě dvou případových studií. Jediný důvod, který se nabízí je podobnost obou zemí a jejich geografická blízkost k Německu. Na jednu stranu je vždycky zajímavé postavit vedle sebe dvě případové studie, ale na druhou stranu se tento postup zdá být samoučelný. Domnívám se, že kdyby autorka zpracovala do větší hloubky jen jednu z těchto případových studií, výsledku by to neuškodilo.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Z formálního a jazykového hlediska je práce v pořádku. Odkazy na prameny a literaturu jsou řádné. Někdy se však zdá, že autorka přejímá málo kriticky prameny, jejichž původcem je Goethe Institut nebo německé ministerstvo zahraničních věcí. Zde by bylo na místě ukázat větší odstup od jejich vlastní sebeprezentace a nepřejímat jejich perspektivu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Celkový dojem z bakalářské práce je dobrý. Práce je napsána pečlivě, opírá se o širokou pramennou základnu. Její analytická část je o něco slabší, protože se mírně míjejí stanovené cíle a dosažené výsledky. Zároveň se autorce nedaří najít způsob, jak přesně odpovědět na stanovené otázky. Pro zodpovězení některých z nich by bylo nutné mít k dispozici specializovaná sociologická data a nejen pouze statistiky počtu studujících.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Existují odhady, jak by se pozice DaF v Polsku a Česku změnila, kdyby Německo v této věci nic nedělalo?
2. Jakým způsobem vyhodnocují Goethe Institut, resp. AA úspěšnost marketingových kampaní typu „Šprechtíme“?
3. Jsou tyto kampaně zaměřeny globálně na všechny žáky nebo jsou některé segmenty žakovské populace upřednostňovány?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(A-F)

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení B, při přesvědčivé obhajobě je možné uvažovat i o hodnocení A.

Datum: 30. května 2018

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.